

СИЛАБУС

курсу «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Галузь знань 07 *Управління та адміністрування*
Спеціальність 072 *«Фінанси, банківська справа та страхування»*
Освітня програма *«Фінанси, митна та податкова справа»*

Факультет/ кафедра, за якою закріплена дисципліна		Факультет управління фінансами та бізнесу / кафедра фінансового менеджменту	
Ступінь вищої освіти		Магістр	
Статус дисципліни		Нормативна навчальна дисципліна	
Семестр		Перший	
Форма навчання		Денна / заочна	
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин		5 кредитів / 150 годин	
Викладачі дисципліни		Шушкова Юлія Володимирівна <i>к.е.н., доцент кафедри фінансового менеджменту</i>	
Контактна інформація про викладача		Профайл викладача курсу: https://financial.lnu.edu.ua/employee/shushkova-yuliya-volodymyrivna Електронна пошта: yuliya.shushkova@lnu.edu.ua Телефон: (032) 245-06-56	
Консультації з питань вивчення дисципліни		Понеділок: 15.00-16.00 год. (вул. Медової Печери, 53, ауд. 114)	
Мова викладання		Українська	
Сторінка курсу			

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Коротка анотація дисципліни	<p>Невід'ємною складовою соціально орієнтованої ринкової економіки є ефективно функціонуюча ланка фінансової системи – фінанси підприємств. Формування та забезпечення конкурентоспроможності національної економіки та її ефективне інтегрування у світове економічне співтовариство неможливе без ефективного фінансового управління господарською діяльністю підприємств. Тому, необхідною умовою є формування у майбутніх фахівців цілісної системи знань про фінансові відносини в господарському процесі, фінансовому механізмі, технології управління фінансовою діяльністю господарчого суб'єкта.</p>
Мета дисципліни	<p>Предметом вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є економічні відносини, що виникають у процесі управління фінансами підприємств.</p> <p>Метою вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок з управління фінансами підприємств.</p> <p>Завдання вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» полягають у:</p> <ul style="list-style-type: none">- вивченні теоретичних та організаційних основ фінансового менеджменту;- набутті знань і практичних навичок з управління грошовими потоками, капіталом, прибутком та активами підприємства;- засвоєнні методики визначення ціни (вартості) капіталу та з'ясування

	<p>способів оптимізації його структури;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивченні методів оцінки фінансового стану підприємства, його потреби у фінансових коштах; методів внутрішньофірмового фінансового прогнозування і планування, управління фінансовими ризиками; застосування фінансових інструментів антикризового управління підприємствами. 								
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. В 2 т. 4-е изд. К.: Омега-Л, 2011. – 1330 с. 2. Бригхэм Ю. Ф. Финансовый менеджмент : экспресс-курс : [пер. с англ.] / Ю. Бригхэм, Дж. Хьюстон. - 4-е изд. - Санкт-Петербург [и др.] : Питер, 2011. - 541 с. 3. Лапіна І. С. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І. С. Лапіна, О. М. Гончаренко, Г. О. Величко та ін. / за ред. І. С. Лапіної. – Одеса: Атлант, 2016. – 313 с. 4. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / Васьківська К. В., Сич О. А. – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. – 236 с. 5. Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук та ін. – Житомир : ЖНАЕУ, 2018. – 320 с. 6. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за заг. редакцією д-ра екон. наук І.О. Школьник та канд. екон. наук В. М. Кремень [І. О. Школьник, В. М. Кремень, С. М. Козьменко та ін.]. – Суми, 2014. – 427 с. 7. Фінансовий менеджмент: підручник / А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк, М. Д. Білик та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 2-ге вид., перероб. – Київ: КНЕУ, 2017. – 534 с. 8. Фінансовий менеджмент: підручник / Кнейслер О. В., Квасовський О. Р., Ніпіаліді О. Ю. / за ред. Кнейслер О. В. – Тернопіль: Економічна думка, 2018. – 482 с. 9. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І. А. Бігдан, Л. І. Лачкова, В. М. Лачкова, О. В. Жилиякова – Х.: ХДУХТ, 2017. – 197 с. 								
<p>Обсяг курсу</p>	<table border="0"> <tr> <td>Аудиторні години:</td> <td>64 з них:</td> </tr> <tr> <td>лекції</td> <td>32 години</td> </tr> <tr> <td>практичні заняття</td> <td>32 години</td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td>86 годин</td> </tr> </table>	Аудиторні години:	64 з них:	лекції	32 години	практичні заняття	32 години	самостійна робота	86 годин
Аудиторні години:	64 з них:								
лекції	32 години								
практичні заняття	32 години								
самостійна робота	86 годин								
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>а) знати</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ сутність, функції фінансового менеджменту та його організацію на підприємстві; ▪ стратегію і тактику фінансового менеджменту; ▪ організаційне та інформаційне забезпечення фінансового менеджменту; ▪ сутність і види грошових потоків підприємства; інструментарій управління грошовими потоками; ▪ методичний інструментарій оцінювання вартості грошей у часі та його застосування у фінансових розрахунках; ▪ організацію та інструментарій управління прибутком; управління формуванням і використанням прибутку; ▪ формування і фінансування оборотних активів; ▪ сутність, роль капіталу у діяльності підприємства; форми функціонування капіталу та їхні характеристики; ▪ інструментарій управління інвестиціями на підприємстві; ▪ сучасні концепції управління ризиками; ▪ методи нейтралізації фінансових ризиків; ▪ сутність і методи антикризового фінансового управління; ▪ моделі прогнозування банкрутства підприємства. <p>б) уміти</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ прогнозувати грошові потоки підприємства; ▪ виявляти вплив факторів на кінцевий фінансовий результат підприємства; ▪ аналізувати фінансові ризики; ▪ прогнозувати грошові потоки для забезпечення стабільного функціонування підприємств; ▪ формувати стратегію ефективного розміщення фінансових ресурсів 								

	<p>підприємства;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ використовувати бюджетування для підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості підприємства; ▪ управляти дебіторською заборгованістю підприємства; ▪ управляти запасами підприємства; ▪ контролювати ефективність антикризового фінансового управління, визначати вплив антикризових заходів на основні фінансові параметри підприємства.
Ключові слова	Фінансовий менеджмент, управління грошовими потоками, вартість грошей, активи, прибуток, капітал, інвестиції, фінансовий потенціал підприємства, фінансовий ризик, фінансовий звіт, фінансове планування, фінансове прогнозування, фінансова криза, антикризове управління, банкрутство підприємства.
Формат курсу	Проведення лекцій, семінарських та практичних занять, консультацій.
Теми	<p>Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту.</p> <p>Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту.</p> <p>Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві.</p> <p>Тема 4. Визначення вартості грошей в часі та її використання у фінансових розрахунках.</p> <p>Тема 5. Управління прибутком.</p> <p>Тема 6. Управління активами.</p> <p>Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу.</p> <p>Тема 8. Управління інвестиціями.</p> <p>Тема 9. Управління фінансовим потенціалом підприємства.</p> <p>Тема 10. Управління фінансовими ризиками.</p> <p>Тема 11. Аналіз фінансових звітів.</p> <p>Тема 12. Фінансове прогнозування і планування на підприємстві.</p> <p>Тема 13. Антикризове фінансове управління на підприємстві.</p>
Підсумковий контроль, форма	Поточний контроль / екзамен.
Преквізити	«Економіка і фінанси суб'єктів підприємництва», «Фінанси суб'єктів підприємництва», «Економіка підприємств», «Менеджмент», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий аналіз».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Навчальна дискусія, лекції-візуалізації, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозковий штурм, імітаційна ділова гра, захист кейсів
Необхідне обладнання	Проектор, роздаткові матеріали, підключення до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні (семінарські) / самостійні / модулі 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість – 50 балів. • екзамен: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість – 50 балів <p>Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.</p> <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Перескладання (модулів, контрольних робіт) відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p>

Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Уся література, яка викладачем надається виключно в освітніх цілях є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Питання до екзамену

1. Сутність, мета та завдання фінансового менеджменту.
2. Сучасні теорії управління фінансами підприємства.
3. Функції та механізм фінансового менеджменту.
4. Фінансова стратегія підприємства.
5. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту підприємства.
6. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту підприємства.
7. Фінансовий аналіз та фінансове планування на підприємстві.
8. Фінансовий контролінг на підприємстві.
9. Поняття та значення управління грошовими потоками підприємства.
10. Види та джерела формування грошових потоків.
11. Процес управління грошовими потоками підприємства.
12. Методи оптимізації грошових потоків підприємства.
13. Причини зміни вартості грошей в часі.
14. Визначення майбутньої вартості грошей.
15. Визначення теперішньої вартості грошей.
16. Визначення фінансової ренти.
17. Зміст і задачі управління формуванням прибутку підприємства.
18. Операційний аналіз в управлінні прибутком.
19. Управління розподілом прибутку.
20. Дивідендна політика підприємства.
21. Формування політики управління оборотними активами підприємства.
22. Управління виробничими запасами підприємства.
23. Управління дебіторською заборгованістю.
24. Управління грошовими активами.
25. Управління необоротними активами.
26. Капітал підприємства: сутність та складові.
27. Власний та позиковий капітал підприємства.
28. Визначення вартості капіталу.
29. Оптимізація структури капіталу. Фінансовий леверидж.
30. Сутність і класифікація інвестицій.
31. Управління реальними інвестиціями підприємства.
32. Управління фінансовими інвестиціями.
33. Інвестиційний портфель і його формування.
34. Теоретична сутність фінансового потенціалу підприємства.
35. Фактори впливу на фінансовий потенціал підприємства.
36. Механізм управління фінансовим потенціалом підприємств.
37. Методичні підходи оцінювання фінансового потенціалу підприємств.
38. Економічний зміст та класифікація фінансових ризиків підприємства.
39. Політика управління фінансовими ризиками.
40. Механізми нейтралізації фінансових ризиків.
41. Оцінка фінансового ризику підприємства.
42. Зміст та завдання аналізу фінансових звітів.
43. Аналіз структури балансу (Звіту про фінансовий стан) підприємства.
44. Аналіз Звіту про фінансові результати (сукупний дохід) підприємства.
45. Аналіз Звіту про рух грошових коштів.
46. Аналіз Звіту про власний капітал.
47. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
48. Оцінка платоспроможності та ліквідності підприємства.
49. Оцінка рентабельності (прибутковості) підприємства.
50. Оцінка ділової активності підприємства.

	<p>51. Зміст, завдання та принципи фінансового планування.</p> <p>52. Сутність прогнозування фінансової діяльності.</p> <p>53. Система поточного фінансового планування.</p> <p>54. Оперативне фінансове планування. Бюджетування, його сутність та види бюджетів.</p> <p>55. Сутність, причини та наслідки виникнення кризових ситуацій на підприємстві.</p> <p>56. Зміст і завдання антикризового управління підприємством.</p> <p>57. Поняття і фінансова оцінка банкрутства.</p> <p>58. Методи прогнозування банкрутства підприємства.</p> <p>59. Фінансова санація підприємства як елемент антикризового управління.</p> <p>Джерела фінансової санації підприємств.</p> <p>60. Реструктуризація в системі антикризового управління підприємством.</p>
Опитування	<p>Опитування проводиться на семінарських та практичних заняттях у вигляді (есе, вирішення кейсу), тестові завдання, доповіді та презентації.</p>

СТРУКТУРА КУРСУ

Тиж-день	Тема	Форма заняття/ години	Результати навчання	Завдання
1	2	3	4	5
1	Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту.	Лекція / семінар 2 год./2 год.	Знати сутність та теоретичні основи фінансового менеджменту; умови ефективності фінансового менеджменту; Вміти застосовувати методичний інструментарій управління фінансами підприємств; Аналізувати процес формування та реалізації фінансової стратегії та фінансової політики підприємства.	Тестові завдання. Виконання самостійної роботи. Розв'язок задач. Есе. Кейси. Доповіді та презентації
2	Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту.	Лекція / семінар 2 год./2 год.	Знати структуру організаційного забезпечення фінансового менеджменту; головні вимоги до збору і обробки фінансової інформації; Вміти застосовувати методи внутрішнього фінансового контролю на підприємстві; Аналізувати інформацію у формах фінансової звітності підприємства; ефективність та точність фінансових розрахунків.	
3	Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві.	Лекція / практична 2 год./2 год.	Знати економічну сутність грошових потоків, їх види, шляхи і методи оптимізації грошових потоків підприємства; Вміти застосовувати на практиці методи оптимізації грошових потоків підприємства; Аналізувати вхідні та вихідні грошові потоки підприємства.	
4	Тема 4. Визначення вартості грошей в часі та її використання у фінансових розрахунках.	Лекція / практична 2 год./2 год.	Знати сутність концепції вартості грошей у часі та її вплив на прийняття фінансово-управлінських рішень; Вміти нараховувати відсотки та визначати параметри фінансової ренти з метою прийняття фінансово-управлінських та інвестиційних рішень; Аналізувати теперішню та майбутню вартість корпоративних цінних паперів, облігацій та інших фінансових інструментів.	
5/6	Тема 5. Управління прибутком.	Лекція / практична 4 год./4 год.	Знати механізм формування і розподілу прибутку підприємства; Вміти застосовувати на практиці методи управління прибутком підприємства; проводити операційний аналіз на підприємстві; Аналізувати прибутковість підприємства; ефективність дивідендної політики підприємства.	
7	Тема 6. Управління активами.	Лекція / практична 2 год./2 год.	Знати економічну сутність, значення та класифікацію активів; Вміти застосовувати на практиці методи управління необоротними та оборотними активами підприємства; Аналізувати ефективність використання основних засобів; стан та ефективність дебіторської заборгованості, використання грошових активів.	
8	Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу.	Лекція / практична 2 год./2 год.	Знати особливості формування власного і позичкового капіталу підприємства; Вміти визначати вартість компонентів і середньозважену вартість капіталу підприємства; застосовувати на практиці заходи щодо оптимізації структури капіталу; Аналізувати структуру капіталу підприємства.	

9	Тема 8. Управління інвестиціями.	Лекція / практична 2 год./2 год.	Знати принципи розробки інвестиційної політики; методику оцінки ефективності інвестиційних проєктів; Вміти застосовувати на практиці методи управління реальними та фінансовими інвестиціями підприємства; визначати тип інвестиційного портфеля; Аналізувати ефективність реальних інвестиційних проєктів та фінансових інвестицій.	
10	Тема 9. Управління фінансовим потенціалом підприємства.	Лекція / практична 2 год./2 год.	Знати сутність фінансового потенціалу підприємства, методичні підходи до його оцінювання; Вміти оцінювати рівень фінансового потенціалу за фінансовими показниками; Аналізувати індикатори платоспроможності, кредитного залучення та інвестиційного забезпечення.	
11	Тема 10. Управління фінансовими ризиками.	Лекція / практична 2 год./2 год.	Знати методику оцінки рівня фінансових ризиків підприємства; механізми нейтралізації ризиків; Вміти застосовувати на практиці методи управління фінансовими ризиками підприємства; Аналізувати та застосовувати кількісну оцінку фінансових ризиків підприємства.	
12/13	Тема 11. Аналіз фінансових звітів.	Лекція / практична 4 год./4 год.	Знати форми фінансової звітності підприємства; Вміти здійснювати комплексний аналіз фінансового стану підприємства; Аналізувати показники майнового стану, ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості, фінансових результатів діяльності й рентабельності, ділової активності підприємства.	
14	Тема 12. Фінансове прогнозування і планування на підприємстві.	Лекція / практична 2 год./2 год.	Знати механізми фінансового прогнозування і планування діяльності підприємства; Вміти застосовувати методи фінансового прогнозування і планування на підприємстві; Аналізувати	
15/16	Тема 13. Антикризове фінансове управління на підприємстві.	Лекція / практична 4 год./4 год.	Знати сутність та основні елементи антикризового фінансового управління підприємством; Вміти застосовувати на практиці різні моделі дослідження кризового стану підприємства; Аналізувати ймовірність настання банкрутства підприємства.	